

постанови (конституцію) Урбана VIII, а конституцію „Етсі пастораліс”, видану для Італіо-Греків, приклали до Українців. Відкинули постанову, яка стояла їм на дорозі, а прийняли таку, яку дозволяла їм робити з Українцями те, що хочуть. І таке своє рішення завезли вони до Риму.

Слідуючого 1753 р. уніяти радилися в Вільні і післали до короля та до папи оборону. Спонукали навіть короля польського (чи не глум!), щоби той за ними перед папою вступився.

В відповідь на се Поляки внесли скаргу перед папу, що то власне Українці кривдять Поляків, нехай отже папа стане в обороні Поляків.

Пана (Венедикт XIV) знов 26 липня 1755 наказує, щоби Поляки Українців на латинство не перетягали, згадає подібні постанови інших папів, однак все те, робилося на те, щоби легковірних уніятів тішити, а не на те, щоби з тих постанов була Українцям дійсна користь.

Польські насильства не перериваються, а уніяти носять до Риму нові скарги за скаргами.

В році 1761 дають уніяти польському королеви Августови Третому 127,404 золотих польських, як дарунок — „**щоби був королем і для Русинів, як для Поляків**”. І король справді за ті гроші Римови про уніятів згадав, та на тім і скінчилося.

В відповідь на дальші скарги видає папа Климент XIV нову постанову, 1774 року, якої таксамо ніхто не слухає.

Львівський єпископ Лев Шептицький доручив скаргу цісаревій Марії Тересі, але і польський єпископ Сіраковський пішов туди-ж зі скаргою на уніятів 1775 р. і з заявою, що Українців треба на латинство конче перетягати.

Року 1782 видав цісар Йосиф II постанову, що не вільно на обряд латинський перетягати, однак Полякам все те було байдуже. — („Установи”, 640—664).

Годі всіх скарг, які носили уніяти до Риму протягом соток літ, в отсій одній статті вичислити. З них можна зложити цілу книжку, та всі вони були подібні до тих, які тут згадано. Одно певне, **що всі ті скарги і заборони були для польських і римських політиків веселою комедією і глумом над українським народом.**

Папу ставлять непомильним головою церкви і кажуть, що без його проводу церква зійшла би на бездорожжя. І тому, хто не слухає папи, той еретик і для нього нема спасення. Прихильники й агенти Риму голосять, що лад, авторитет (власть), послух має одна одинока папська церква, а всюди поза нею лише гріхи та нелад. Таке вговорюють в Українців.

Тимчасом же на ділі бачиться, **що католики Поляки протягом соток літ не оглядаються не тільки на папів, але і на самого Христа. Ділами наслідують вони безвірків, злодіїв і розбишаків, однак папи завсігди уважають їх примірними християнами.**

Коли-ж папи і видають розпорядження, то Поляки їх не слухають, на них не зважають, або їх формально відкидають і заставляють папів змінити розпорядження в свою користь.

А папська власть не тільки що не поступає з ними, як з непокірними синами, як з еретиками, але ще слухає їх, радиться з ними і розпитує, що їм до смаку, щоби їх часом не образити.

І тут вже виходить разом і комедія і трагедія! Бо коли таке твориться, то де-ж та непомильність папів, про яку католики тільки говорять? Де їх авторитет? Де та провідна мудрість папів, якою вони всім правлять? Де той лад і та праведність, яку приписують папському проводови? Де висіть католицької церкви над тими церквами, які Рим уважає невірними і еретичними?

Якраз історія уніятської (греко-католицької) церкви показує фактами, що в усяких церковних рішеннях супроти Українців головне слово висказували Поляки, Варшава, король, а не Рим! Польські королі, польська шляхта і польське духовенство диктувало папам, а не папи їм! А коли папи видавали рішення не порадившись з Варшавою, то Поляки кепкували собі з таких рішень, або безцеремонно їх відкидали. І папи схилилися тоді до їх бажань.

Яка-ж з того наука?

Поляки ставились до Риму як певні себе і коли їх інтерес вимагав, то ставились до нього з легковаженням, з кпинами, з протестами і Рим їх слухав, і з ними числився.

Українці-ж уніяти ходили до Риму як раби, як наймити — лише зі скаргами, просьбами і благаннями; гнули покірно перед ним шиї і тому Рим трактував їх як дурнів.

Та воно інакше і не могло бути! Українці йдучи до Риму, йшли проти закону життя, проти закону божого. Бо Христос казав, що навіть царство небесне здобувається силою, а вони на землі хотіли здобувати справедливість не силою, але скаргою та просьбою.

Так чужа, польська школа їх навчила!

Подібно вчать і нині! Полякови вільно робити проти науки Христа і не тільки, що папа не проклинає його, як еретика, але ще і благословить. Зовсім інші вимоги ставиться

до Українця — він мусить бути супроти папи тихий, покірний, терпеливий, мовчливий, послушний, безмежно підданий, спокійний, вдячний, недумаючий, інакше стане еретиком, схизматиком й опиниться за те в гінні огненній.

Що можна панови, того не можна Іванови!

Так на ділі виглядає католицьке християнство!

ДОБРА РАДА.

По дорозі життя обережно іди —
Ти всезнайком не будь, обережно суди.

Як не знаєш — учись, бо не вчитися гріх,
Та мудрця не вдавай, щоб не датись на сміх.

Коли треба — мовчи, як питають — кажи,
А повірених тайн мов життя бережи.

Тверду постіль стели — витревалість будуй,
Враз з зсрею вставай — довгим сном ти гордуй

Силу волі скріпляй... переможеш в борбі,
Хто навчив ся найперш покорятись собі.

Помірковано жий; чи в їді, чи питтю,
Будь примірним для всіх в цілім твоім життю.

А як лихо важке бурею загуде —
Не подайся! Бо воно зашумить і піде.

Чи в добрі, чи в біді, щоб у тебе чоло
Мов небесна блакить — все спокійне було.

Чи їсиш пироги, лободу, чи книші —
Пощо знати кому, що тобі на душі?

І дружися в життю лише з рівним тобі,
Щиру поміч неси, хто знайшовсь у журбі.

І розумно молись, а молитва тебе
Поміж терня життя без страху проведе.

І відвагу подасть і надію внесе,
Бога в дім приведе, із недолі спасе.

Батька-матір шануй! Їх молитва сильна —
До небес достає і до морського дна.

Їх проклін на душі нести меш увесь вік,
Пожелають добра — ти щаслив чоловік.

Людську гідність над все ти в життю бережи,
Свій громадський прапор як найвисше держи.

Бережи всего, що чесне, добре й святе,
А лишай, що грішне, нерозумне й пусте.

Лише гідним шляхом ти постійно іди,
І незрячих братів ти до світла веди.

Коли так проживеш всі дні твого життя,
Твоє гідне імя не піде в забуття.

Твої вчинки пійдуть спомином між людьми —
Подивом для старих, приміром між дітьми.

І до неба злетять добрі вчинки твої,
І прийме тебе Бог в святі двори свої.

У.П.В.

БОГАЦТВО ЩЕ НЕ ВСЕ.

Одного разу жив богач. Жив в роскошах і щастю, бо майнови його, як здавалось, не було границь. Ціле своє життя пив, забавлявся та розпустував, і ніколи навіть на думку йому не приходило, що прийде колись час, коли богацтво стратить для него свою вартість.

Одного разу, забавляючися до пізна на бали, він нагло заслаб. Слуги віднесли його до дому і покликали лікаря. Лікар, який знав спосіб життя хорого, оглянув його і промовив сумно:

— Вам лишається тільки пару годин життя. Використайте їх, приготувавшись до вічності.

Хорому пригадалось ціле його життя. Самі забави, гульні, нічні оргії. Застановився над тим, яка заплата чекає його поза гробом за таке життя, і неописаний жах огорнув його душу. Пробував молитися, але не міг. Не знав ані одного слова молитви. Боявся навіть вимовити імени Бога, щоб не осквернити Його своїми грішними устами. Отже казав прикликати до себе свого огородника, старого і праведного чоловіка, і зі слозами в очах промовив до него:

Друже, клякни і молись за мене. Молись, бо я не годен. Ах, я віддав би весь свій маєток, щоби тільки міг промовити одно слово молитви!

Так, богацтво ще не все.